POROZUMIENIE NA RZECZ OCHRONY DÓBR KULTURY I ODPOWIEDZIALNEGO PRZEWOZU ZABYTKÓW

Posted on 20 sierpnia 2026

Zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa Karol Czajkowski oraz przedstawiciele najważniejszych instytucji zajmujących się ochroną dóbr kultury podpisali porozumienie o współpracy z Kraków Airport. Wspólne działania obejmą edukację pasażerów w zakresie legalnego przewozu zabytków oraz przeciwdziałania ich nielegalnemu wywozowi. Pierwszym efektem współpracy będzie stała ekspozycja edukacyjna w Centrum Edukacji Lotniczej.

fot. Centrum Edukacji Lotniczej

Czy zabytkową pamiątkę z podróży można legalnie przywieźć do Polski? Jakie przedmioty wolno wywozić za granicę i jakie dokumenty mogą być do tego potrzebne? Odpowiedzi na te pytania nie zawsze są oczywiste, a brak znajomości przepisów może prowadzić do problemów podczas przekraczania granicy.

Ochrona dóbr kultury oraz zasady ich legalnego przewozu staną się nowym obszarem działań edukacyjnych prowadzonych w Kraków Airport. Centrum Edukacji Lotniczej, działające w strukturach Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice, rozszerzy swoją ofertę o zagadnienia związane z ochroną zabytków, odpowiedzialnym podróżowaniem oraz przeciwdziałaniem nielegalnemu obrotowi dobrami kultury.

Wielostronne porozumienie o współpracy

19 sierpnia 2026 roku w Centrum Edukacji Lotniczej odbyła się uroczystość podpisania wielostronnego porozumienia o współpracy. Narodowy Instytut Dziedzictwa reprezentował zastępca dyrektora Karol Czajkowski.

Porozumienie podpisali przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za ochronę dziedzictwa, bezpieczeństwo przewozu przedmiotów przez granicę, opiekę nad zabytkami oraz edukację:

- zastępca dyrektora Narodowego Instytutu Dziedzictwa Karol Czajkowski,
- dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Krakowie Wojciech Zastawniak,
- dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu prof. dr hab. Andrzej Betlej,
- zastępca dyrektora Muzeum Narodowego w Krakowie Tomasz Ostrowski,
- prezes Instytutu Bezpieczeństwa Dziedzictwa Bożena Góralczyk,
- Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków mgr inż. arch. Katarzyna Urbańska,
- prezes zarządu Kraków Airport Łukasz Strutyński,

Połączenie wiedzy i doświadczenia tak wielu instytucji umożliwi prowadzenie kompleksowych działań edukacyjnych. Będą one dotyczyć zarówno zasad legalnego przewozu zabytków, jak i zagrożeń związanych z ich nielegalnym wywozem i przywozem.

CHECK IN
Odprawa biletowo-bagażowa
WYSTAWA O OCHRONIE DÓBR KULTURY I ZABYTKÓW W PRZEWOZIE LOTNICZYM
OCHRONA DÓBR KULTURY I ZABYTKÓ
W PRZEWOZIE LOTNICZYM

fot. Centrum Edukacji Lotniczej

Ochrona zabytków częścią edukacji lotniskowej

Lotnisko jest miejscem, w którym każdego dnia spotykają się podróże międzynarodowe, przepisy graniczne, procedury bezpieczeństwa oraz osobiste historie pasażerów. Z tego względu stanowi naturalną przestrzeń do prowadzenia edukacji na temat odpowiedzialnego przewozu przedmiotów i pamiątek.

Nowy projekt jest kolejnym etapem współpracy Centrum Edukacji Lotniczej z Krajową Administracją Skarbową. Dotychczas wspólne działania obejmowały między innymi tematykę CITES, czyli Konwencji Waszyngtońskiej regulującej międzynarodowy handel zagrożonymi gatunkami roślin i zwierząt, oraz zasady odpowiedzialnego przewozu przedmiotów przez granicę.
Rozszerzenie programu o ochronę dóbr kultury pozwoli zwrócić uwagę pasażerów na to, że nie każda pamiątka, przedmiot historyczny lub zabytek może być swobodnie przewożony między państwami. W niektórych przypadkach konieczne jest uzyskanie odpowiednich dokumentów lub zezwoleń. Istotne jest również rozpoznawanie sytuacji, w których zakup lub przewóz określonego przedmiotu może przyczyniać się do nielegalnego obrotu zabytkami.

Pierwsza stała ekspozycja o legalnym przewozie zabytków

Pierwszym wymiernym efektem porozumienia będzie nowa ekspozycja edukacyjna w Centrum Edukacji Lotniczej. Będzie to pierwsza stała wystawa poświęcona zasadom legalnego przewozu zabytków. Jej otwarcie zaplanowano na jesień 2026 roku.
Wystawa stanie się stałym elementem zajęć organizowanych przez Centrum Edukacji Lotniczej. Będzie punktem wyjścia do rozmowy o obowiązującym prawie, odpowiedzialności za wspólne dziedzictwo, świadomym wyborze pamiątek oraz bezpiecznym i legalnym podróżowaniu.

Podpisane porozumienie otwiera nowy etap współpracy pomiędzy Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Centrum Edukacji Lotniczej, administracją skarbową, instytucjami kultury, służbami konserwatorskimi oraz ekspertami zajmującymi się bezpieczeństwem dziedzictwa.

Wspólnie z krakowskimi partnerami Narodowy Instytut Dziedzictwa będzie kontynuować misję upowszechniania wiedzy o zabytkach i zasadach ich skutecznej ochrony. Nowa ekspozycja w Centrum Edukacji Lotniczej pozwoli połączyć edukację lotniskową z praktyczną wiedzą o odpowiedzialnym podróżowaniu, legalnym przewozie zabytków oraz trosce o dziedzictwo kulturowe.

fot. Centrum Edukacji Lotniczej